

Uddannelsesprogram

Introduktionsuddannelse i Patologisk anatomi og cytologi

- Patologisk Institut, Regionshospital Nordjylland, Hjørring

Målbeskrivelsen 2022

Godkendt den 21.06.2024 af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for indeværende speciale, opnås i det daglige arbejde på afdelingen.

Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige. Det er ligeledes skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Patologisk anatomi og cytologi](#) (sst.dk))

Uddannelsesprogrammet kan ses som en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UAO/UKYL og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet indenfor afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen.

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UAO: Uddannelsesansvarlig overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

Indhold

Indledning	2
Forkortelser.....	2
Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning.....	4
1. Første ansættelse.....	5
1.1 Præsentation af afdelingen.....	5
1.1.1 Introduktion til afdelingen.....	5
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen.	5
1.1.3 Uddannelsesvejledning.	5
1.1.4 Arbejdsopgaver og – tilrettelæggelse	6
1.2 Uddannelsesplanlægning.....	6
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	6
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	6
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	11
1.4.1 Undervisning.....	11
1.4.2 Kursusdeltagelse	11
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage.....	11
1.6 Forskning og udvikling.....	12
1.7 Anbefalet litteratur.	12
2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	12
3. Nyttige links.....	12

Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning

Ansættelse : Introduktionsstilling
Ansættelsessted: Patologisk Institut, Regionshospital Nordjylland, Hjørring
Varighed: 12 måneder

1. Første ansættelse

Patologisk Institut, Regionshospital Nordjylland, Hjørring

www.rhnordjylland.rn.dk/Afdelinger/Diagnostisk-Afdeling/afsnit/Patologisk-Institut

1.1 Præsentation af afdelingen

Patologisk Institut, Regionshospital Nordjylland, Hjørring modtager histologisk og cytologisk materiale fra:

- Hospitalerne i Hjørring, Frederikshavn, delvis Thy, Hobro og Farsø.
- Praktiserende læger, speciallæger (dermatopatologi, øre/næse/hals og øjenlæger) og tandlæger i Vendsyssel.

Herudover histologisk materiale fra enkelte speciallæger i Aalborg indenfor gynækologi og gastrointestinalkanalen.

Afdelingen modtager ca. 20.000 histologiske og ca. 1000 cytologiske prøver årligt.

1.1.1 Introduktion til afdelingen

Der er udarbejdet særskilt introduktionsprogram med tilhørende tjekliste, som du følger de første dage. Introduktionsprogrammet introducerer dig til afdelingen og laboratorier og omhandler bl.a. personalepolitik, sikkerhed og IT-systemer.

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen.

Afdelingens uddannelsesteam udgøres af den ledende overlæge, der har ansvaret for personaleledelsen af uddannelseslæger, en overlæge med uddannelsesansvar (UAO), som har ansvaret for rammerne for uddannelsen på afdelingen, herunder tildeling af hovedvejleder, rotation på organsøjler, sikring af tilstrækkelig supervision og at uddannelsesplaner følges og justeres, løbende evaluering af uddannelsesforløb og 360 graders evaluering.

I uddannelsesteamet er der også en uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL), der også kan fungere som hovedvejleder med ansvar for introduktion af nyansatte uddannelseslæger. Uddannelsesmøder, herunder de minimum 3 samtaler under uddannelsen (introduktionssamtale, justeringssamtale og slutevaluering) afholdes af hovedvejleder. UAO kan deltage såfremt dette ønskes samt 3-timersmøde (afholdes såfremt der er flere uddannelsessøgende læger på afdelingen). Introduktionssamtalen afholdes indenfor de første 2 uger af ansættelsen. UAO eller hovedvejleder er ansvarlig for at samtalen afholdes.

Hovedvejleder er samtidig ansvarlig for referater fra møderne.

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

1.1.3 Uddannelsesvejledning.

De enkelte organområder er opdelt i organspecifikke søjler hvor de enkelte speciallægerne varetager arbejdet med flere organområder.

Den organansvarlige speciallæge udfærdiger sammen med uddannelseslægen en plan for opholdet på organområdet, der sikrer, at kompetencerne opnås. Planen kan justeres løbende ved behov.

Ved skift af organområde afholdes møde mellem "gammelt" og "nyt" organområde sammen med den uddannelsessøgende.

Den generelle beskrivelse af samtalsystemet finder du via dette link:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

Uddannelseslæge.dk kan benyttes til planlægning og dokumentation af afholdte samtaler.

1.1.4 Arbejdsopgaver og – tilrettelæggelse

Afdelingen har følgende organ områder:

Uropatologi

Gynækopatologi

Dermatopatologi

Gastrointestinalpatologi

Øre/næse/hals og lunger (i vid udstrækning cytologisk materiale, der ikke er obligatorisk for introduktionslæge)

Introduktionslægen vil som hovedregel blive bekendt med de første 4 områder, hvor den mikroskopiske undersøgelse omfatter de mest almindelige benigne og maligne forandringer indenfor de enkelte organområder.

Uddannelseslægen deltager i alle funktioner i det daglige arbejde, der omfatter makroskopisk undersøgelse og udskæring, obduktioner, håndtering af frys (tilkaldes sammen med den for undersøgelsen ansvarlige speciallæge), mikroskopi, immunbestilling, diagnosekodning, svarafgivelse og konferencedeltagelse. Uddannelseslægen kan herudover evt. deltage ved afdelingens besøg af medicinstuderende.

Målet med udskæringen er, at når uddannelseslægen har modtaget den initiale oplæring i stigende grad kan arbejde selvstændigt, og skære hovedparten af prøverne ud med ingen/minimal supervision af lægerne på det pågældende organområde.

Alt mikroskopi superviseres, men der skal i stigende grad foreligge relevante vurderinger og bud på diagnose, samt andre vigtige vurderinger for korrekt diagnose (feks. Immunhistokemiske undersøgelser) samtidig skal der kunne diagnosekodes relevant.

Der forventes deltagelse i relevante kliniske konferencer.

Uddannelseslægen vil endvidere blive introduceret til og oplært i obduktioner, der kan forekomme alle ugens hverdage.

1.2 Uddannelsesplanlægning

Uddannelsen er i høj grad præget af mesterlæreprincippet med en tæt supervision af alle opgaver, der varetages af speciallægerne på de enkelte organområder. Alle afdelingens læger fungerer som daglige kliniske vejledere.

Uformel kompetencevurdering foregår kontinuerligt i forbindelse med udskæring, mikroskopi og udarbejdelse af svar.

Formelle kompetencevurdering foregår ved hjælp af kompetencevurderingskort, såkaldt EPA (Entrustable Professional Activities) hvor der er 5 typer: EPA1 frisk væv, EPA2 udskæring, EPA3 mikroskopi, EPA4 obduktion og EPA5 konference.

Det tilstræbes at EPA benyttes på 3-4 præparattyper ved hvert organområde (organsøjle).

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Eksempler på væsentlige arbejdsfunktioner:

Arbejdsfunktionerne udgøres af udskæring, mikroskopi, svarafgivelse (under supervision), obduktion og deltagelse i kliniske konferencer og evt. deltage ved afdelingens besøg af medicinstuderende.

Herved søges kompetencer indenfor de 7 lægeroller at kunne opnås/udbygges på det relevante niveau.

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret hvad der skal opnås i uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Kompetencer			Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurderingsmetode [®] Obligatorisk (e)	Forventet tidspunkt for kompetenceopnåelse
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetencer (inkl. Lægerolle)			
Medicinsk ekspert					
I 1	Kan erhverve viden prædiagnostisk	Kan skaffe information om kliniske forhold eller tidligere undersøgelser, herunder sikre patientidentitet og vurdere om rekvisitionen indeholder tilstrækkelige kliniske oplysninger	Superviseret dagligt arbejde	EPA1-3	3 mdr
I 2.1	Kan håndtere friskt væv mhp. efterfølgende undersøgelser	Modtage ufikseret præparat, herunder at klargøre til fiksering, fremstille imprintpræparater samt udtage væv til specialundersøgelser	Superviseret dagligt arbejde	EPA1	9 mdr
I 2.2	Kan beskrive og udskære friskt og fikseret væv	Kan udforme makroskopisk beskrivelse af hyppigt forekommende præparater	Superviseret dagligt arbejde	EPA1-2 Audit af beskrivelser	6 mdr
I 2.3	Kan håndtere friskt væv til frys	Kan foretage frysensnitsundersøgelse ved hyppigt forekommende præparattyper og efter supervision afgive svar	2-dages fokuseret ophold på afdeling med frysensnitsundersøgelsesfunktion og/eller simulations-træning i frysensnitsundersøgelse på egen afdeling	EPA1	12 mdr
I 3.1	Kan anvende almindeligste diagnostiske metoder	Kan anvende de almindeligste histo- og cytokemiske farvninger	Superviseret dagligt arbejde	EPA3 Struktureret samtale	9 mdr
I 3.2	Kan redegøre for laboratorieteknik	Kan vurdere kvalitet og farvning af rutinefarvede snit samt forekomst af artefakter. Kan redegøre for principperne bag immunhistokemiske og molekylærpatologiske metoder	Superviseret dagligt arbejde. Laboratorieophold	Struktureret samtale	9 mdr

I 4.1	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på normalt væv	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive normalt væv f.eks. ductus deferens og normalt graviditetsprodukt	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	3 mdr
I 4.2	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på inflammatoriske tilstande	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende inflammatoriske vævsforandringer, f.eks.granulationsvæv, appencicitis og cholecystitis	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	6 mdr
I 4.3	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne non-neoplastiske forandringer	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive benigne forandringer i epitel, f.eks hyperplasi og metaplasi. Andre benigne forandringer, f.eks. hæmoride, ektopisk graviditet og epitelial inklusionscyste	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	6 mdr
I 4.4	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende benigne tumorer/tumorldignende læsioner, f.eks. lipom, leiomyom	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	9 mdr
I 4.5	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på maligne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende maligne tumorer, f.eks. colonkarcinom, mammakarcinom, basocellulært karcinom	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	9 mdr
I 4.6	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på molekylære analyser	Kan inddrage og fortolke almindelige molekylærpatologiske undersøgelser for specifikke genetiske forandringer	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	12 mdr
I 4.7	SNOMED kodning	Kan foretage SNOMED kodning efter supervision	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	6 mdr
I 5	Er bekendt med udførelse af ukompliceret obduktion	Er bekendt med udførelse af ukompliceret voksenobduktion og demonstration af obduktionsfund for kliniske læger	2-dages fokuseret ophold på afdeling med obduktionsfunktion og/eller Basiskursus i Patologi	Struktureret samtale	12 mdr

Kommunikator					
I 6	Kan kommunikere indenfor egen afdeling	Kan vurdere modtaget information og give tydelig og fyldestgørende information såvel skriftligt som mundtligt til samarbejdspartnere på egen og evt. andre afdelinger.	Superviseret dagligt arbejde. Generelle kurser. Deltagelse i undervisning og MDT konferencer	Struktureret observation. Godkendt kursus	6 mdr
Samarbejder					
I 7	Kan samarbejde indenfor egen afdeling	Kan samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen i gensidig respekt, herunder give feedback til andre personalegrupper. Kan fungere i samarbejdsrelationer i afdelingen i forhold til opnået kompetenceniveau	Superviseret dagligt arbejde. Generelle kurser	Struktureret samtale. Godkendt kursus	3 mdr
Leder og administrator					
I 8.1	Kan redegøre for sundhedsvæsenets opbygning	Kan redegøre for den overordnede struktur i det danske sundhedsvæsen	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	12 mdr
I 8.2	Kan beskrive organisation i egen afdeling	Kender til sygehusets og egen afdelings ledelsesstruktur	Deltage i mindre administrative opgaver i afdelingen f.eks. ved deltagelse i lokale udvalg	Struktureret samtale	12 mdr
Sundhedsfremmer					
I 9	Kan redegøre for sundhedsmæssige risici og arbejder herefter	Har viden om laboratoriemæssige risici. Arbejder i henhold til afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	3 mdr
Akademiker					
I 10	Kan kritisk vurdere indholdet i videnskabelige artikler	Kan vurdere og fremlægge, på et basalt niveau, indholdet af videnskabelige publikationer for f.eks. kolleger	Superviseret dagligt arbejde. Undervisning af andre	Struktureret observation	12 mdr

Professionel					
I 11.1	Kan anvende medicinsk viden og færdigheder	Kan anvende medicinsk viden, færdigheder og professionelle holdninger i lægefaglig sammenhæng	Superviseret dagligt arbejde. Deltagelse i MDT konferencer	Struktureret observation	3 mdr
I 11.2	Udviser samvittighedsfuldhed	Udviser omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om sine egne begrænsninger	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation	3 mdr

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Uddannelseslægen deltager i følgende:

Morgenmøde for alt personale på afdelingen, afholdes dagligt med orientering om praktiske forhold. Læring for den uddannelsessøgende giver viden om daglige praktiske forhold.

Lægemøde hver 14. dag med deltagelse af afdelingens læger. Læring: professionel, samarbejde og organisatorisk.

Præparat demonstration hver 14. dag med deltagelse af afdelingens læger. Læring: medicinsk ekspert og kommunikator.

Kliniske konferencer ca. 4 gange årligt (gynækologi og gastrointestinal) Læring: professionel, medicinsk ekspert og kommunikator.

Staff meeting. Afholdes for alle hospitalets ansatte, der har interesse herfor, er med forskellige oplæg og hermed viden om andre afdelinger og bl.a. forskningsresultater.

Klinisk sparring 1 gang pr. måned for alle med interesse. Læring: professionel, medicinsk ekspert og kommunikator.

Personalemøde internt på afdelingen sidste fredag i hver måned. Læring: professionel, kommunikator og viden om praktiske forhold og nye tiltag.

1.4.1 Undervisning

Som uddannelseslæge kan du deltage i undervisning af studenter på afdelingen, hovedsageligt medicinstuderende. Alle læger, der har været på kursus / deltaget i konferencer skal fremlægge hovedpointer fra kurset/konferencen ved morgenmøde eller lægemøde.

Uddannelseslægen fremlægger cases efter eget valg ved præparatdemonstration.

1.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i det obligatoriske generelle kursus Vejledning (se herunder).

Kurstitel	Placering	Varighed	Tilmelding
Vejledning	2 halvår	2 + 1 dag (eksternat)	Egen tilmelding, læs mere her: http://www.videreuddannelsen-nord.dk/introduktionsuddannelse/obligatoriske-kurser-introduktionsuddannelsen/

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked (ledende overlæge) om kursets placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig kurset.

Vær opmærksom på at der kan være lang venteliste til nogle kurser, hvorfor tilmelding bør ske hurtigst muligt

Der tilstræbes, at alle uddannelseslæger, der ønsker det, får mulighed for at deltage ved årsmødet i Dansk Patologiselskab, særligt hvis man skal præsentere et videnskabeligt arbejde, f.eks. en poster.

Der kan søges om mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage.

Så vidt det er muligt kan der arrangeres uddannelsesdage på patologiafdeling på universitetshospital (normalt Aalborg) samt uddannelsesdage hos relevante praktiserende speciallæger f.eks. dermatopatologer.

1.6 Forskning og udvikling.

Se videreuddannelsessekretariatets hjemmeside for nærmere oplysninger om forskningstræning (link).

Forskningsprojekt er ikke påkrævet i en introduktionsstilling, men der kan deltages i mindre forskningsprojekt såfremt der vurderes tid og lyst hertil.

1.7 Anbefalet litteratur.

Søg vejledning ved de enkelte søjler. Institutet råder over fagbøger til fri benyttelse.

2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Der henvises til nedenstående link for information om evaluering af den lægelige videre uddannelse:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

3. Nyttige links

Link til afdeling
Institut www.rhnordjylland.rn.dk/Afdelinger/Diagnostisk-Afdeling/afsnit/Patologisk-Institut

Specialeselskabets hjemmeside: [Dansk Patologiselskab](http://www.patologisk.dk)

Specialets postgraduat kliniske lektor: <https://clin.medarbejdere.au.dk/postgraduatekliniskelektorer/>

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Sundhedsstyrelsen: www.sst.dk

Styrelsen for patientsikkerhed: www.stps.dk

Lægeforeningens karriererådgivning: <https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger>

Karriereværket: <https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger/karrierevaerket-refleksion-og-dialog>